

Munvård i livets slutskede

God vård i livets slutskede är en kombination av många saker. Se alltid till att omsorgstagaren får alla behov tillfredsställda. Mat och dryck, personlig vård inkl. munvård, glasögon, hörrapparat och god kontakt är några av behoven för god livskvalitet.

Var uppmärksam på eventuell smärta från tänder, slemhinnor eller läpparna, tala med sjuksköterskan.

Fukta munnen med vatten flera gånger i timmen, var 10-20 minut. Tänk på att även fukta gommen. Smörj läpparna.

Avsluta munvården med saliversättning, t.ex. munfuktgel. Används för att hålla munnen fuktig långvarigt, viktigt för komforten. Smörj munslemhinnan flera gånger dagligen.

Ev. applicera lösning med muntork, ex. bakteriedödande klorhexidin vid tandköttsinflammation eller SB12/liknande produkt med zink för att förbättra doften ur munhålan.

Fukta och borsta tungan försiktigt för att avlägsna beläggningar.

Om omsorgstagaren har egna tänder kan tandkräm användas, men är i detta skede inte nödvändigt. Välj en tandkräm utan skummedel med mild smak alt. smaklös.

Borsta med extra mjuk tandborste längs tandköttskanten. Håll ut kinden med ett finger.

Inspektera och förbered munvården. Finns det sår som kan göra ont, använd bedövningssalva (och låt verka). Torra läppar: använd läppcerat (som får verka en stund).

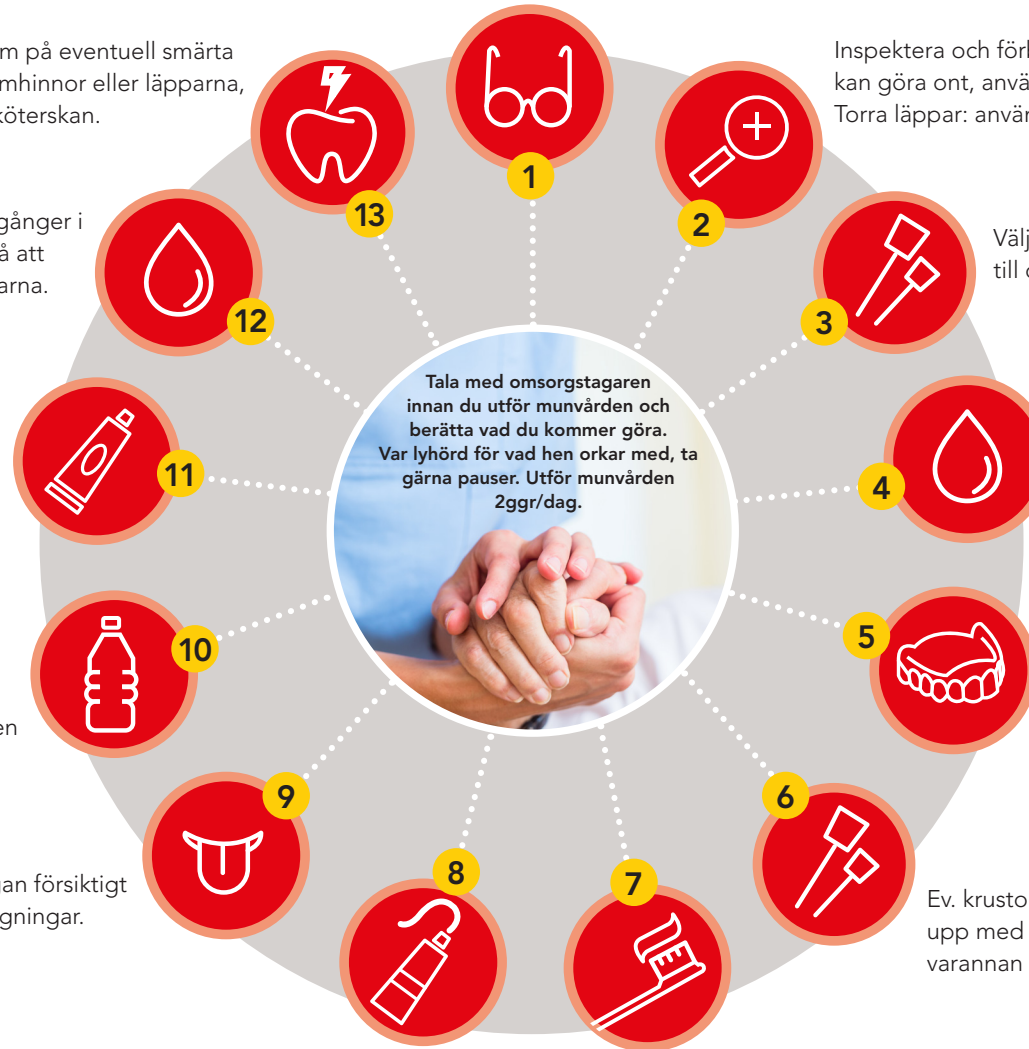
Välj de hjälpmedel som passar till den aktuella situationen.

Fukta munnen före munvård, beroende på medvetandegrad ex. dricka med sugrör/suga på vattenfylld muntork/suga på krossad is/föra fuktad muntork över slemhinnorna.

Ta ur ev. proteser och rengör dem samt slemhinnan 2ggr/dag. Fukta protesen och slemhinnan med vatten eller munfuktgel innan proteserna sätts tillbaka.

Ska protes användas eller inte? Protesen är ofta viktig för hur man vill se ut, används gärna så länge den sitter bra och personen är kontaktbar.

Ev. krutor (intorkat slem) löses upp med muntork doppad i varannan vatten/bisolvon.

Munvård i livets slutskede

Det är normalt att intag av mat och dryck minskar vilket leder till ökad muntorrhet. Muntorrheten blir svårare av till exempel munandning och inaktivitet. För att främja livskvalitet är åtgärder mot muntorrhet högt prioriterat. Lindra muntorrheten med vatten flera gånger i timmen och smörjande preparat flera gånger dagligen. Förutom detta är hjälp med daglig rengöring av egna tänder och protesvård viktigt.

Råd vid munvård

- Berätta för omsorgstagaren vad du ska göra, även för omsorgstagare med sänkt medvetande.
- Var uppmärksam på sväljsvårigheter. Det är bra med höjd huvudända eller om omsorgstagaren kan ligga på sidan.
- Använd gärna en ficklampa så du kan se om det finns sår, intorkat slem eller kanske en kvarlämnad tablett.
- Undvik stora mängder vatten vid tandborstning.
- Har omsorgstagaren egna tänder används en extra mjuk tandborste med ett litet borsthuvud.
- Använd en mild tandkräm som inte skummar.
- Borsta med cirkulerande rörelser längs tandköttskanten. Om det är svårt kan borsten bytas till en skumgummitork.
- Var lyhörd för omsorgstagarens vilja och ta gärna pauser.
- Ta ur proteser och borsta dagligen. Protesen ska fuktas innan den sätts tillbaka, med vatten eller med munfuktgel.
- Smörj läpparna med oparfymerat läppbalsam och fukta munnens slemhinnor många gånger per dag med vatten eller munfuktgel.